

Miriam Stanonik

Poslanstvo in edukativni izzivi Abrahamove žene Sare. Doktorska disertacija. Mentor: Stanko Gerjolj. Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta. 2024. IX, 314, XIV str. <https://repositorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=154476&lang=slv>

Doktorska disertacija z naslovom „Poslanstvo in edukativni izzivi Abrahamove žene Sare“, ki jo je pripravila in oddala Miriam Stanonik, obsega 344 strani, od tega 14 strani prilog.

Disertacija ima poleg Uvoda še devet poglavij. Struktura doktorskega dela sledi zasnovi raziskovanja svetopisemskega lika Sare in njene življenjske zgodbe, dinamike njenih odnosov ter vprašanj, ki se nanašajo na izzive sodobnega edukativnega delovanja. Najprej se posveča raziskovanju Sarinega zakonskega odnosa z Abrahamom, in sicer s teološkega, bibličnega in psihološkega vidika; svoje raziskovanje podkrepi z umeščanjem v takratne kulturne in družbene strukturne značilnosti.

V tem kontekstu je zanimivo zlasti peto poglavje, kjer avtorica ugotavlja, da uspešen oz. integriran trajni odnos ni dejstvo – veliko bolj prisotno je iskanje in hrepenenje po njem, kar traja vse življenje. Sara in Abraham se namreč »iščeta« vse življenje in se v polnosti najdeta šele v skupnem grobu. Tako »vseživljenjsko iskanje« posredno – včasih pa celo neposredno – pomembno sooblikuje tudi edukativne odnose, ki so vpeti ne le v okvir družinske vzgoje, pač pa vključujejo tudi dinamike številnih drugih, z edukacijo povezanih življenjskih prostorov.

V skladu z zasnovo disertacije se avtorica v zadnjih dveh poglavjih na empirični ravni raziskovanja še posebej posveča vprašanjem, kako poteze biblične Sare odsevajo na področju sodobnih edukativnih odnosov v šoli, kjer je mati hkrati učiteljica lastnemu sinu ali hčerki. V tem kontekstu raziskuje tako, kako to dvojno vlogo (matere in učiteljice) doživlja mati, kot tudi, kako svojo mamo kot mamo in učiteljico hkrati doživljajo učenci in učenke. Temeljna ugotovitev pri teh vprašanjih je, da matere-učiteljice dobijo sorazmerno malo povratnih informacij, kar je razumljivo, saj otroci še niso sposobni kritične refleksije odnosov, v katere so vpeti – zlasti pa ne relevantne artikulacije. Zato matere-učiteljice izzive, s katerimi se srečujejo v obeh vlogah, zaznavajo le delno. Med koristnejšimi rezultati raziskave je zgotovo ugotovitev, da imajo otroci s sprejemanjem mater v obeh vlogah več težav, kot to mislijo matere – oz. da matere v očeh svojih otrok pri opravljanju obeh vlog niso tako suverene, kot menijo same.

Pomemben prispevek doktorskega dela pa je vendarle zlasti v tem, da se avtorica posveča raziskovanju Sare, ki je s svojo življenjsko zgodbo nekakšna »pramati izkustvenega učenja«. Dimenzije njenih temeljnih čutenj zelo posrečeno aplicira na izzive, s katerimi se srečuje in sooča sodobna mati, ki je lastnim otrokom hkrati učiteljica. Tako za Saro kot za sodobno žensko velja, da vlaganje v oblikovanje stabilnih osebnih odnosov bistveno prispeva h krepitvi osebnostne rasti, kar prinaša pozitivne učinke na materinstvo in pedagoško delo. Geštalt pedagoški

pristop, ki ga avtorica implicitno predpostavlja in mestoma uspešno uporablja, ji omogoča, da vpogled v dinamiko odnosov vse do antičnih časov in starozaveznih bibličnih pripovedi brezhibno aktualizira in preoblikuje v izzive sodobnih starševskih in učiteljskih vprašanj. Zlasti geštaltistično osvetljevanje kulturnega in družbenega ozadja bibličnega življenjskega prostora ter z njim pogojenih čutenj takratnega človeka kaže na dejstvo, da se temeljna hrepenenja skozi zgodovino bistveno ne spreminjajo – zato raziskava, ki je v tej obliki unikatna tako na domači kot širši mednarodni sceni, prinaša tudi pomembno spodbudo za krepitev stabilnih odnosov ter pozitivne samopodobe staršev-učiteljev in njihovih otrok. S praktičnega in aplikativnega vidika disertacija prinaša zelo relevantne uvide, ki jih je mogoče uporabiti tako pri oblikovanju stabilnih odnosov kot pri krepitevi zdrave in pozitivne samopodobe staršev in otrok – podpirajo pa tudi večjo diferenciacijo vlog staršev v smislu, naj bodo starši v šoli učitelji, doma pa starši. Le tako se bodo njihovi otroci lahko v šoli počutili kot učenci, doma pa kot sinovi in hčere.

Stanko Gerjolj